

Helme protiv Estonije¹ (broj 3023/22), 7.10.2025.**Nema povrede članka 6. Europske konvencije**

Podnositelj predstavke je Peeter Helme, estonski državljanin.

Predmet se odnosi na navodno nezakonito postupanje prikrivenog istražitelja, koji je kao policijski službenik, koristeći pseudonim i izmišljeni identitet 12-godišnje djevojčice, stupio u komunikaciju s podnositeljem predstavke u online chat sobi. Podnositelj predstavke je naknadno osuđen za pokušaj seksualnog navođenja maloljetnika.

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. (pravo na pravično suđenje) Europske konvencije, podnositelj predstavke se žali da su dokazi koji su proizašli iz te policijske operacije korišteni u kaznenom postupku protiv njega, što je kršenje njegovog prava na pravično suđenje.

Europski sud je zaključio da nije došlo do kršenja Konvencije, jer je operacija bila opravdana, nužna i pravilno nadzirana, uzimajući u obzir osjetljivost kaznenog djela i ranjivost potencijalnih žrtava.

Đorđević protiv Srbije (broj 11212/23), 7.10.2025.**Povreda članka 8. Europske konvencije****Povreda članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju**

Podnositeljica predstavke je Zorka Đorđević, državljanka Srbije, rođena 1940. godine.

Predmet se odnosi na izgradnju zgrade u neposrednoj blizini stana podnositeljice predstavke zbog čega joj je blokirano prirodno svjetlo, ventilacija i izravna sunčeva svjetlost.

Pozivajući se na članak 8. (pravo na poštovanje privatnog života) i članak 1. Protokola br. 1 (zaštita imovine), podnositeljica predstavke se žali da su se njezini životni uvjeti pogoršali do te mjere da su nespojivi s njezinim pravom na poštovanje doma i privatnog života i da je izgradnja zgrade značajno smanjila tržišnu vrijednost stana.

Europski sud je zaključio da je došlo do povrede članka 8. Konvencije, jer je podnositeljici predstavke zbog neadekvatne reakcije države onemogućeno uživanje prava na poštovanje doma i privatnog života. Utvrdio je da nacionalna tijela vlasti nisu postupila s dužnom pažnjom niti su osigurale ravnotežu između interesa investitora i prava podnositeljice predstavke, osobito uzimajući u obzir njezinu dob, profesiju i ranjivost.

Europski sud je utvrdio i kršenje članka 1. Protokola broj 1. Utvrdio je da je podnositeljica predstavke pretrpjela smanjenje tržišne vrijednosti stana za najmanje 20% zbog izgradnje susjedne zgrade, što domaći sudovi nisu osporili. Iako je izvođač imao valjanu građevinsku dozvolu, utvrđene su nepravilnosti u postupku izdavanja dozvola, a domaća tijela nisu na njih reagirala. Vrhovni sud je odstupio od vlastite prakse prema kojoj bi takvo umanjenje vrijednosti opravdavalo naknadu štete. Evropski sud je zaključio da je podnositeljici predstavke nametnut nerazmjern teret i da nije postignuta pravična ravnoteža između javnog interesa i zaštite njezinih vlasničkih prava.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Prenča protiv Srbije (br. 48725/12), 7.10.2025.**Povreda članka 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju**

Podnositelj predstavke je Rifat Prenča, srbijanski državljanin rođen 1953. godine i živi u Novom Pazaru.

Predmet se odnosi na oduzimanje velike količine gotovine koju je podnositelj predstavke pokušao prenijeti preko državne granice kršeći relevantne propise. Carinski organi su u početku privremeno oduzele neprijavljenu gotovinu, a upravni organi su naknadno, kao sankciju, izrekle trajno oduzimanje gotovine koja prelazi zakonski prag izvoza (10.000 eura) dozvoljen za stanovnike.

Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1 (zaštita imovine), podnositelj predstavke se žali da su izricanje novčane kazne i oduzimanje gotovine predstavljali nezakonitu i grubu nerazmjernu mjeru.

Europski sud je zaključio da sankcija predstavlja nerazmjerno i prekomjerno opterećenje za podnosioca predstavke, a domaće vlasti nisu dale uvjerljive razloge zašto je puna konfiskacija bila nužna. Stoga je utvrđena povreda prava na mirno uživanje vlasništva.

Šabanović i drugi protiv Srbije (broj 39819/16 i još četiri predstavke), 7.10.2025.**Nema povrede 6. stav 1. Evropske konvencije (pravna sigurnost)**

Podnosiocima predstavke su Safet Šabanović, Dragan Boričić, Zoran Tešić, Tijana Majstorović i Zoran Pifar, državljani Srbije i policijski službenici.

Predmet se odnosi na domaću sudsku praksu u vezi sa zahtjevima za isplatu dodataka na plaću za prekovremeni rad, noćni rad i rad na blagdane koje obavljaju policijski službenici zaposleni u Ministarstvu unutarnjih poslova.

Pozivajući se na članak 6. (pravo na pravično suđenje), podnosiocima predstavke se posebno žale da su nedosljedne presude stvorile pravnu nesigurnost. Pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1, dva podnosioca zahtjeva također se žale da su lišeni svoje imovine jer su sudovi odbacili njihove zahtjeve.

Europski sud je istakao da su nakon što je Vrhovni kasacioni sud Srbije 10. studenoga 2015. godine usvojio izmijenjeno pravno mišljenje, domaći sudovi počeli dosljedno odlučivati u korist tužitelja, koristeći standardiziranu metodu usporedbe dodatnih koeficijenata plaće. U slučajevima kada su niži sudovi odstupili od tog mišljenja, Vrhovni sud je preinačio njihove odluke ili naložio ponovno suđenje.

Europski sud je naglasio da je taj mehanizam bio učinkovit u uklanjanju nedosljednosti u sudskoj praksi. Sporne razlike u tumačenju zakona trajale su dvije godine i pet mjeseci, što je razumno kratak period. Iako su odluke u predmetima podnosioca predstavki donesene prije nego što je mišljenje Vrhovnog suda bilo dostupno, to samo po sebi ne predstavlja povredu pravne sigurnosti. Europski sud je zaključio da nije povrijeđen članak 6. stavak 1. Evropske konvencije.

